

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

FAQ - Gids voor autocontrole van de primaire dierlijke productie

Van toepassing vanaf:

01-04-2010

Opgesteld door: DG Controlebeleid	Goedgekeurd door:	Gecontroleerd door het Secretariaat
Vincent Helbo Vera Cantaert	Voorzitter Stuurgroep Autocontrole P. Houbaert io getekend J. Inghelram Datum: 10-03-2010	Christelle Peeters
Getekend V. Helbo Datum: 10-03-2010	De directeur-generaal, Herman Diricks Getekend H. Diricks Datum: 17-03-2010	Getekend C. Peeters Datum: 17-03-2010

I. DOELSTELLINGEN EN TOEPASSINGGEBIED

De bedoeling van dit document is de vragen, afkomstig van operatoren, auditoren, ... aangaande de sectorgids autocontrole primaire dierlijke productie en de toepassing van de autocontrole in de sector van de primaire dierlijke productie mee te delen alsook de bijhorende antwoorden.

II. NORMATIEVE REFERENTIES

- Verordening EG nr 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor de voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden
- Verordening (EG) nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne
- [Verordening \(EG\) nr. 646/2007 van de Commissie van 12 juni 2007 ter uitvoering van Verordening \(EG\) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium bij slachtkuikens en tot intrekking van Verordening \(EG\) nr. 1091/2005](#)
- [Verordening \(EG\) nr. 584/2008 van de Commissie van 20 juni 2008 ter uitvoering van Verordening \(EG\) nr. 2160/2003 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft een communautaire doelstelling voor het verminderen van de prevalentie van Salmonella Enteritidis en Salmonella Typhimurium bij kalkoenen](#)
- [Koninklijk besluit van 10 april 2000 houdende bepalingen betreffende de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding](#)
- Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen
- [Koninklijk besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee](#)
- [Ministerieel besluit van 29 januari 1998 tot uitvoering van het artikel 3 van het koninklijk besluit van 8 augustus 1997 betreffende de identificatie, de registratie en de toepassingsmodaliteiten voor de epidemiologische bewaking van de runderen](#)
- Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen

- Ministerieel besluit van 24 oktober 2005 betreffende de versoepelingen van de toepassingsmodaliteiten van de autocontrole en de traceerbaarheid in sommige bedrijven van de levensmiddelensector

III. **TERMEN, DEFINITIES EN BESTEMMELINGEN**

1. **Termen en definities**

- **BOOD:** ICT-toepassing van het Agentschap gedeeltelijk ter beschikking gesteld aan externe organismen om de resultaten van de audits te verzenden
- **Gids:** sectorgids autocontrole primaire dierlijke productie
- **G-012:** sectorgids autocontrole voor de primaire plantaardige productie
- **G-037:** sectorgids autocontrole primaire dierlijke productie

2. **Afkortingen**

- **NC :** non-conformiteit
- **VO:** verordening

3. **Bestemmingen**

Al wie belang heeft of betrokken is bij de autocontrole in de sector van de primaire dierlijke productie.

IV. HISTORISCH OVERZICHT

Identificatie van het document	Wijzigingen	Rechtvaardiging	Van toepassing vanaf
PB 07 – FAQ (G-037) – REV 0 – 2009	Eerste versie van het document		05-02-2009
PB 07 – FAQ (G-037) – REV 1 – 2009	Nieuwe vragen algemeenheden, geneesmiddelen - diergeneeskundige behandelingen, runderen bestemd voor vleesproductie, runderen bestemd voor melkproductie		24-03-2009
PB 07 – FAQ (G-037) – REV2 – 2009	Nieuwe vragen algemeenheden		08-06-2009
PB 07 – FAQ (G-037) – REV3 – 2009	Nieuwe vragen		09-09-2009
PB 07 – FAQ (G-037) – REV4 – 2009	Nieuwe vragen		21-09-2009
<u>PB 07 – FAQ (G-037) – REV5 – 2009</u>	<u>Nieuwe vragen</u>		<u>01-04-2010</u>

Indien het niet de eerste versie van het document betreft, zijn de wijzigingen in vergelijking met de vorige versie aangeduid in rood opdat deze makkelijk terug te vinden zijn. De toevoegingen zijn onderlijnd en de verwijderde stukken zijn doorstreept.

V. VRAAG/ANTWOORD

A. Algemeenheden

1.

- **Vraag**

Wat is een controlepuntnummer?

- **Antwoord**

Wanneer een operator zich inschrijft bij de kruispuntbank, krijgt hij een ondernemingsnummer (ON) en normaal gezien ook een vestigingseenheidsnummer (VEN). Deze nummers worden vervolgens door het FAVV gebruikt voor de identificatie van de operatoren.

Bepaalde operatoren en bepaalde vestigingen zijn niet geregistreerd bij de Kruispuntbank. Het Agentschap moet, in het kader van haar missie, deze operatoren en installaties identificeren en daarom kent het deze een controlepuntnummer toe. Dit nummer, bestaande uit 10 cijfers, begint altijd met een 9 en is het equivalent van een vestigingsnummer voor de installaties die over geen vestigingsnummer beschikken. Dit soort identificatie wordt vooral gebruikt in de primaire sector.

2.

- **Vraag**

Heeft de sectorale autocontrolelegids voor de primaire dierlijke productie betrekking op de groothandel in dieren of dierlijke producten?

- **Antwoord**

Nee. De operator die deze activiteit uitoefent, kan echter wel een beroep doen op het Agentschap om zijn autocontrolesysteem te laten valideren. Echter opgelet, de verkoop door een landbouwer van zijn dieren of producten (melk, eieren) aan andere operatoren behoort tot de normale activiteit van elk landbouwbedrijf dat actief is in de sector van de primaire dierlijke productie en maakt dus deel uit van de sectorale autocontrolelegids voor de primaire dierlijke productie.

3.

- **Vraag**

Heeft de sectorale autocontrolelegids voor de primaire dierlijke productie betrekking op de directe verkoop aan de consument van dieren of al dan niet verwerkte producten van de exploitant?

- **Antwoord**

Nee. Voor deze activiteiten worden gidsen voorbereid binnen de beroepsverenigingen.

4.

- **Vraag**

Hoe lang duren de audits in de primaire dierlijke sector?

- **Antwoord**

~~De duur van de audits wordt toegelicht in de gids.~~

~~De volgende formule wordt toegepast: duur van de audit = 30 minuten + X bijkomende minuten per diersoort aanwezig in de vestigingseenheid + Y bijkomende minuten eventueel per soort dierlijke productie aanwezig in de vestigingseenheid. De duur weergegeven door X en Y worden in de tabel hieronder voorgesteld.~~

Diersoort	Basis-aantal mandagen	Bijkomende duur per soort (X)	Soort productie	Bijkomende duur per soort productie (Y)
Runderen	30 minuten	+ 30 minuten	Runderen—bestemd voor vleesproductie	+ 30 minuten
			Vleeskalveren	+ 30 minuten
			Runderen—bestemd voor melkproductie	+ 60 minuten
Varkens		+ 90 minuten	Fokvarkens, zeugen, beren, biggen vleesvarkens	/
Pluimvee		+ 60 minuten	Leghennen	+ 30 minuten
			Braadkippen	+ 30 minuten
			Reproductiepluimvee	+ 30 minuten
			Broeierijen	+ 120 minuten
Eenden en ganzen		+ 60 minuten		/
Loopvogels		+ 30 minuten		/
Paarden en ezels		+ 60 minuten		/
Konijnen		+ 30 minuten		/
Schape, geiten, hertachtigen		+ 60 minuten		/

~~Voorbeeld 1: bedrijf met melkrunderen en fokrunderen; duur van de audit = 30 minuten + 30 minuten (X) + 30 minuten (Y) + 60 minuten (Y) = 2 uur 30 minuten.~~

~~Voorbeeld 2: bedrijf met melkrunderen en vleeskippen; duur van de audit = 30 minuten + 30 minuten (X) + 60 minuten (Y) + 60 minuten (X) + 30 minuten (Y).~~

5.

- **Vraag**

Hoe de validatie van een autocontrolesysteem overdragen van vader op zoon?

- **Antwoord**

Bij een overname van vader op zoon dient geen nieuwe audit te worden uitgevoerd als er geen wijzigingen zijn in de gerealiseerde producties, noch op de locatie van het bedrijf. In dergelijk geval kunnen de eventuele voordelen van de validatie van de oude vestigingseenheid van de vader op de nieuwe vestigingseenheid van de zoon worden overgedragen.

De auditor zorgt ervoor dat de oude vestigingseenheid van de vader in BOOD wordt verwijderd en dat de nieuwe vestigingseenheid van de zoon correct in BOOD wordt geregistreerd (indien nodig, vult hij het formulier in dat beschikbaar is op de website van het Agentschap en deelt hij dit mee aan de PCE waartoe zijn bedrijf behoort - <http://www.favv-afsc.fgov.be/agrements/modeleduformulairededemande.asp>).

Wanneer deze formaliteiten in BOOD zijn uitgevoerd, registreert hij in BOOD de validatiegegevens die aan de vestigingseenheid van de vader waren gekoppeld aan de vestigingseenheid van de zoon, zonder hieraan iets te wijzigen (geen wijziging van de activiteiten, geen wijzigingen van start- en einddata,...).

6.

- **Vraag**

Hoeveel tijd moet worden uitgetrokken voor de audit van veehouderijactiviteiten die:

- alleen als hobby worden beoefend,
- voor eigen particulier gebruik worden beoefend,
- uitsluitend te beschouwen zijn als “bezit van gezelschapsdieren die zelf of waarvan de producten meestal voor menselijke consumptie bestemd zijn”?

- **Antwoord**

In een dergelijke situatie moeten deze “niet beroepsmatig beoefende activiteiten” niet in aanmerking worden genomen om de duur te berekenen van de audit voor de validatie van het systeem als de hierboven weergegeven voorschriften worden nageleefd. Het is dan ook zeker niet relevant om hiervoor extra audittijd aan te rekenen. Wanneer de auditor het resultaat voor de geaudite activiteiten in de BOOD-applicatie ingeeft geeft hij ook het resultaat van de audit in voor de niet beroepsmatig beoefende activiteiten (= hobby, eigen particulier gebruik, gezelschapsdieren).

Deze “niet beroepsmatig beoefende activiteiten” moeten waar nodig ook in de BOOD-applicatie opgenomen zijn en de auditor kan zijn audit voor de activiteiten die wel een audit moeten ondergaan niet met een gunstig resultaat afsluiten als de “niet beroepsmatig beoefende activiteiten” niet in BOOD zitten.

Voorzover relevant, dient de auditor ook te controleren dat de dieren correct geïdentificeerd worden (aanwezigheid van oormerken, aanwezigheid van de documenten van identificatie). Zo niet dan valt dit onder de meldingsplicht aan de PCE.

Om de hiervoor vermelde regels te mogen toepassen, moet het aantal dieren dat betrokken is bij de “niet beroepsmatig activiteiten” gelijk zijn aan :

- niet meer dan 3 mest- of fokvarkens,
- niet meer dan 2 runderen,
- niet meer dan 10 vrouwelijke schapen, geiten, herten of kleine herkauwers die ouder zijn dan 6 maand op 15 december van het jaar voordien,
- minder dan 200 stuks pluimvee (er is geen verplichting om deze “niet beroepsmatig activiteit” in de BOOD-applicatie in te geven),
- minder dan 20 fokkonijnen of 100 slachtkonijnen (er is geen verplichting om deze “niet beroepsmatig activiteit” in de BOOD-applicatie in te geven),
- minder dan 4 struisvogels of 6 emoes, nandoes of casuarissen (er is geen verplichting om deze “niet beroepsmatig activiteit” in de BOOD-applicatie in te geven).

Het is in een dergelijk geval, als de beroepsmatige activiteiten binnen een vennootschap worden beoefend, ook mogelijk om de dieren die niet bij de beroepsmatige activiteiten zijn betrokken op naam van de operator te zetten (= natuurlijk persoon in plaats van de vennootschap). Op die manier bevinden de dieren zich in twee verschillende juridische entiteiten al naargelang zij gekoppeld zijn aan de beroepsmatige of de niet-beroepsmatige activiteiten van de operator. De operator moet aan het FAVV geen heffing betalen voor de dieren die op zijn naam staan als het aantal ervan de hierboven vermelde grenzen niet overschrijdt.

Als de beroepsmatige activiteiten niet binnen een vennootschap maar op naam van de operator zelf worden beoefend, kan worden overwogen om de dieren die niet bij de beroepsmatige activiteiten zijn betrokken op naam van de partner te zetten. De partner moet aan het FAVV geen heffing betalen voor de dieren die op zijn naam staan als het aantal ervan de hierboven vermelde grenzen niet overschrijdt.

Als een dergelijke overdracht van dieren als oplossing wordt gekozen moet daarvan kennis worden gegeven aan het Agentschap en aan ARSIA-DGZ zodat zij hun databanken en eventuele identificatiedocumenten kunnen aanpassen.

Bovendien is, wanneer voor deze laatste oplossing wordt gekozen, geen audit meer nodig van de niet-beroepsmatig beoefende activiteiten opdat de voordelen die samenhangen met de validatie van het systeem voor de beroepsmatig beoefende activiteiten zouden worden toegekend.

De auditor vergewist er zich bij zijn audit wel van dat die niet beroepsmatig beoefende activiteiten geen ongunstige invloed hebben op het systeem dat is opgezet voor de beroepsmatig beoefende activiteiten waarop hij de audit uitvoert.

7.

- **Vraag**

Hoeveel tijd moet worden uitgetrokken voor de audit bij een operator die vrijetijdspaarden fokt?

- **Antwoord**

Het fokken van paarden die specifiek zijn uitgesloten voor de voedselketen moet niet bij het Agentschap worden geregistreerd. Die activiteit moet dus niet specifiek worden geaudit.

De auditor gaat tijdens zijn audit van de andere activiteiten evenwel na of het fokken van vrijetijdspaarden het voor de geaudite beroepsactiviteiten opgezette systeem niet ongunstig beïnvloedt.

Het fokken van vrijetijdspaarden die niet specifiek zijn uitgesloten voor de voedselketen moet daarentegen wel bij het Agentschap worden geregistreerd.

Als de fokkerij niet meer dan twee paarden telt moet die activiteit niet in aanmerking worden genomen om de duur te berekenen van de audit voor het valideren van het systeem. Het is dan ook zeker niet relevant om hiervoor extra audittijd aan te rekenen. Wanneer de auditor het resultaat voor de geauditeerde activiteiten in de BOOD-applicatie ingeeft geeft hij ook het resultaat in van de audit van de paardenfokkerij.

Het is in een dergelijk geval, als de beroepsmatige activiteiten binnen een vennootschap worden beoefend, ook mogelijk om de activiteit “fokken van paarden” op naam van de operator te zetten (= natuurlijk persoon in plaats van de vennootschap). Op die manier bevinden de dieren zich in twee verschillende juridische entiteiten al naargelang zij gekoppeld zijn aan de beroepsmatige of de niet-beroepsmatige activiteiten van de operator. De operator moet aan het FAVV geen heffing betalen voor de dieren die op zijn naam staan als het aantal ervan de hierboven vermelde grenzen niet overschrijdt.

Als de beroepsmatige activiteiten niet binnen een vennootschap maar op naam van de operator zelf worden beoefend, kan worden overwogen om de dieren die niet bij de beroepsmatige activiteiten zijn betrokken op naam van de partner te zetten. De partner moet aan het FAVV geen heffing betalen voor de dieren die op zijn naam staan als het aantal ervan de hierboven vermelde grenzen niet overschrijdt.

Bovendien is, wanneer voor deze laatste oplossing wordt gekozen, geen audit meer nodig van de activiteit « fokken van paarden » opdat de voordelen die samenhangen met de validatie van het systeem voor de beroepsmatig beoefende activiteiten zouden worden toegekend.

De auditor vergewist er zich bij zijn audit wel van dat het fokken van paarden geen ongunstige invloed heeft op het systeem dat is opgezet voor de beroepsmatig beoefende activiteiten waarop hij de audit uitvoert.

8.

- **Vraag**

Hoe dient men de auditresultaten in BOOD te registreren voor een bedrijf actief in de primaire dierlijke productie (G-037) heeft maar ook primaire plantaardige productie die in het toepassingsgebied van 2 verschillende gidsen valt (bv. G-012 voor suikerbieten en G-037 voor hooi) en elke gids door een verschillende OCI geauditeerd werd?

- **Antwoord**

Theoretisch aspect

Situatie:	<p>Indien : één bepaalde activiteit in de activiteitenboom van het FAVV in de praktijk meerdere activiteiten blijkt te omvatten EN deze activiteiten vallen telkens onder een andere gids, Dan : dient een combinatie van gidsen (dus G-XXX-...) ingegeven te worden in Bood</p>
Algemene principes:	<p><i>Werkwijze indien 1 OCI betrokken</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • de OCI vult voor die bepaalde activiteit steeds de auditresultaten in <ul style="list-style-type: none"> ○ veld BOOD [Gids] = de combinatie van de 2 gidsen ○ veld BOOD [Begindatum] = begindatum, vermeld op één van de 2 certificaten die het laatst is afgeleverd. ○ veld BOOD [Einddatum] = einddatum, vermeld op één van de 2 certificaten die het eerst verloopt (want er is een apart certificaat per gids) <p><i>Werkwijze indien meerdere OCI's betrokken</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • de eerste OCI vult voor die bepaalde activiteit nooit auditresultaten in • de tweede OCI vult voor die bepaalde activiteit steeds de auditresultaten in op basis van zijn auditverslag en van een kopie van het auditverslag en het certificaat van de eerste OCI, ingediend door de operator. Let op! Er dient ook rekening gehouden te worden met historische audits, ook als deze niet in BOOD zitten. <ul style="list-style-type: none"> ○ veld BOOD [Gids] = de combinatie van de 2 gidsen ○ veld BOOD [Begindatum] = begindatum van het certificaat van de 2de OCI ○ veld BOOD [Einddatum] = einddatum, vermeld op één van de 2 certificaten die het eerst verloopt

Praktijk

Het betreft slechts een tijdelijke situatie. Met de komst van de generieke gids voor heel de primaire productie (dierlijk en plantaardig) zal dit probleem zich niet meer stellen. In afwachting dient het volgende gerespecteerd te worden.

Zowel voor de suikerbieten als voor het hooi is de activiteit uit de activiteitenboom = “21021100 Productie van akkerbouwgewassen”.

Activiteit in de activiteitenboom	Activiteit in de praktijk	Te hanteren gidsen
Houden/fokken van productiedieren (code: 23012000) > runderen (code: 22)	• runderen	→ G-037
Productie van akkerbouwgewassen (code : 21021100)	• hooi	→ G-037
	• suikerbieten	→ G-012

De audit wordt in de praktijk uitgevoerd door 2 verschillende OCI's. OCI A doet de audit voor alle activiteiten die vallen onder G-037. OCI B doet de audit voor alle activiteiten die vallen onder G-012.

De validatie van de activiteit “Productie van akkerbouwgewassen” (code 21021100) moet in BOOD met de combinatie van beide gidsen ingegeven worden (G-XXX-641).

Geval 1 (eerste audit = G-037) :

OCI A levert een certificaat m.b.t. G-037 af met geldigheid: van 7-06-09 tot 6-06-12.

OCI B levert een certificaat m.b.t. G-012 af met geldigheid: van 18-08-09 tot 17-08-12.

→ Gevolg BOOD

Wie vult BOOD in?	Bood activiteit	In te geven in BOOD:
OCI A	23012000 Houden/fokken van productiedieren > 22 runderen	[Resultaat] = Gunstig [Gids] = G-037 [Begindatum] = 7-06-09 [Einddatum] = 6-06-12
	21021100 Productie van akkerbouwgewassen	/ (geen gegevens ingeven!)
OCI B	21021100 Productie van akkerbouwgewassen	[Resultaat] = Gunstig [Gids] = G-XXX-641 [Begindatum] = 18-08-09 [Einddatum] = 6-06-12

Geval 2 (eerste audit = G-012) :

OCI B levert een certificaat m.b.t. G-012 af met geldigheid: van 22-01-09 tot 21-01-12.

OCI A levert een certificaat m.b.t. G-037 af met geldigheid: van 27-02-09 tot 26-02-12.

→ Gevolg Bood

Wie vult BOOD in?	Bood activiteit	In te geven in BOOD:
OCI B	21021100 Productie van akkerbouwgewassen	/ (geen gegevens ingeven!)
OCI A	23012000 Houden/fokken van productiedieren > 22 runderen	[Resultaat] = Gunstig [Gids] = G-037 [Begindatum] = 27-02-09 [Einddatum] = 26-02-12
	21021100 Productie van akkerbouwgewassen	[Resultaat] = Gunstig [Gids] = G-XXX-641 [Begindatum] = 27-02-09 [Einddatum] = 21-01-12

9.

• **Vraag**

Een landbouwer A heeft gevogelte en verhuurt een deel van de lokalen van zijn boerderij aan een landbouwer B die er varkens houdt. Moet de landbouwer A de activiteit van veeteelt van varkens verklaren en laten auditeren?

• **Antwoord**

Als de landbouwer A niet verantwoordelijk is voor de varkens moet hij deze activiteit niet verklaren en niet laten auditeren. Het is aan de landbouwer B om dat te doen. Gedurende de audit van de activiteit "veeteelt van gevogelte" voor de landbouwer A controleert de auditor echter dat de "veeteelt van varkens" geen negatieve invloed op de veeteelt van het gevogelte heeft.

10.

• **Vraag**

Moet de gids aanwezig zijn in het bedrijf gedurende de audit?

• **Antwoord**

In de primaire sector en alleen in deze sector wordt niet geëist dat de gids aanwezig is in het bedrijf gedurende de audit. Maar de operator dient zich wel bewust te zijn dat hij geëvalueerd wordt op basis van deze gids.

11.

• **Vraag**

Mag de gids G-037 gebruikt worden in het kader van de audits van de vervoersactiviteiten van levende landbouwhuisdieren?

- **Antwoord**

De gids G-037 mag gebruikt worden om de activiteit van vervoer van levende landbouwhuisdieren te auditeren als dit vervoer wordt uitgevoerd door een operator die alleen zijn eigen dieren met zijn eigen voertuig vervoert en als voor dat vervoer geen bijzondere toelating vereist is.
~~De gids G-037 mag niet gebruikt worden om de activiteit van vervoer van levende landbouwhuisdieren te auditeren als dit vervoer voor rekening van derden wordt uitgevoerd.~~

12.

- **Vraag**

Moet een landbouwer die dieren vervoert deze activiteit aan het Agentschap verklaren?

- **Antwoord**

Indien de landbouwer zijn eigen dieren vervoert in het kader van het normaal beheer van zijn veebedrijf, moet dit niet aan het Agentschap worden verklaard. De volgende soorten vervoer worden beschouwd als vervoer gekoppeld aan het normaal beheer van een veehouderij en vallen onder gids G-037:

- het vervoer van dieren van het bedrijf in het kader van seizoensgebonden beweiding of bij vervoer naar een beurs zonder aan- of verkoop met een landbouwvoertuig of een specifiek bedrijfsvoertuig,
- het vervoer van dieren van het bedrijf naar het slachthuis of naar een markt met een bedrijfsvoertuig en over een afstand van maximum 50 km.

Indien de veehouder ander vervoer van levende, als huidsdier gehouden landbouwdieren uitvoert, is deze activiteit onderworpen aan een toelating en moet bij het Agentschap verklaard worden dat dit vervoer voor derden wordt uitgevoerd of met dieren van de vervoerder. Die vervoersactiviteit, waarvoor een toelating vereist is, valt niet onder gids G-037.

13.

- **Vraag**

Wat moet de auditor doen als een operator een veehouderijactiviteit beoefent waarvoor een toelating vereist is en die niet door het Agentschap werd meegedeeld ?

- **Antwoord**

Als de activiteit in BOOD bestaat, is ze bij het Agentschap bekend. De auditor moet dus geen verplichte melding doen bij de PCE waar de geaudite vestigingseenheid van afhangt.

De operator moet zijn toelating aan zijn PCE vragen en de auditor kan de audit niet met gunstig gevolg afsluiten zolang de operator niet in het bezit is van die toelating.

B. Geneesmiddelen - Diergeneeskundige behandelingen

1.

- **Vraag**

Mogen geneesmiddelen bewaard worden in een doos in de koelkast die zich buiten de verblijfplaats bevindt en waarin eveneens groenten en fruit worden bewaard die bestemd zijn voor consumptie door de operator?

- **Antwoord**

Nee.

2.

- **Vraag**

Indien de begeleidende dierenarts van het bedrijf deel uitmaakt van een dierenartsenassociatie, mag de veehouder dan beschikken over geneesmiddelen die door om het even welke dierenarts van deze dierenartsenassociatie zijn voorgeschreven voor maximum 2 maanden?

- **Antwoord**

Nee, enkel de begeleidende dierenarts of zijn vervanger mogen diergeneeskundige geneesmiddelen voorschrijven voor méér dan vijf dagen (de begeleidende dierenarts en zijn vervanger kunnen deel uitmaken van dezelfde associatie). De operator kan echter wel beschikken over geneesmiddelen voorgeschreven voor maximum 5 dagen door om het even welke dierenarts.

De aanwezigheid van een stock geneesmiddelen in een bedrijf, die voor 5 dagen zijn voorgeschreven door een andere dierenarts dan de begeleidende dierenarts of zijn vervanger, wordt beschouwd als een non-conformiteit.

3.

- **Vraag**

Als een veehouder twee vestigingseenheden en dus twee beslagen heeft waarvan hij de verantwoordelijke is, is het dan toegestaan dat hij slechts één bedrijfsbegeleidingsovereenkomst voor beide beslagen afsluit?

- **Antwoord**

Nee, er moet een aparte bedrijfsbegeleidingsovereenkomst voor elk beslag afsloten worden, zelfs wanneer de dierenarts belast met de bedrijfsbegeleiding voor beide beslagen dezelfde is.

4.

- **Vraag**

Mag de geneesmiddelenvoorraad van een bedrijf over meerdere gebouwen worden verdeeld om te vermijden dat geneesmiddelen van de ene naar de stal moeten worden gebracht?

- **Antwoord**

De geneesmiddelenvoorraad van een bedrijf is ondeelbaar. Eén en dezelfde reserve mag dus niet worden gebruikt voor verschillende geografische entiteiten zoals bedoeld in het besluit van 10 april 2000. Binnen één enkele geografische eenheid mag de geneesmiddelenvoorraad echter wel worden verdeeld over meerdere kasten in verschillende gebouwen. Concreet mag een veehouder zijn geneesmiddelen voor pluimvee dus in zijn pluimveestal opslaan en de geneesmiddelen voor varkens in de varkensstal als beide stallen zich op hetzelfde adres bevinden.

C. **Productie van rauwe melk**

1.

- **Vraag**

Mag de karn zich in het tanklokaal bevinden?

- **Antwoord**

In het tanklokaal mag uitsluitend datgene aanwezig zijn wat noodzakelijk is voor de behandeling en de opslag.

In de oude installaties (installaties van vóór 2007) kan de aanwezigheid van de karn, alsook de afroommachine en een koelkast echter getolereerd worden tot 2015.

Het is eveneens aanvaardbaar dat dit lokaal een afsluitbare kast heeft, waarin diergeneesmiddelen worden bewaard (in voorkomend geval betreft dit mogelijk een koelkast, maar deze mag niet gebruikt worden voor voedingsmiddelen).

2.

- **Vraag**

Mag in het tanklokaal verwerking plaatsvinden?

- **Antwoord**

In het tanklokaal mag geen verwerking plaatsvinden.

Toch kan in de oude installaties, zoals de aanwezigheid van de afroommachine, de karn en een koelkast in het tanklokaal worden

getolereerd en verwerking plaatsvinden die uitgevoerd wordt met deze apparaten.

3.

- **Vraag**

Wat mag niet aanwezig zijn in het tanklokaal?

- **Antwoord**

In het tanklokaal mag uitsluitend datgene aanwezig zijn wat noodzakelijk is voor de behandeling en de opslag.

4.

- **Vraag**

Moet er een plafond zijn in het melklokaal?

- **Antwoord**

In de oude installaties kan de afwezigheid van een plafond getolereerd worden.

5.

- **Vraag**

Moet er een wasbak aanwezig zijn in het melklokaal?

- **Antwoord**

In het melklokaal moet er geen wasbak aanwezig zijn, maar er moet er wel één in de nabijheid aanwezig zijn.

6.

- **Vraag**

Moeten er meerdere wasbakken voor verschillend gebruik aanwezig zijn in het tanklokaal?

- **Antwoord**

Niet nodig. Eén wasbak is voldoende.

7.

- **Vraag**

Mag de kast met geneesmiddelen aanwezig zijn in het tanklokaal?

- **Antwoord**

In de oude installaties wordt er aanvaard dat er in het tanklokaal een afsluitbare kast, waarin diergeneesmiddelen worden bewaard, aanwezig is (in voorkomend geval kan het hier gaan om een koelkast, maar deze mag niet gebruikt worden voor levensmiddelen).

8.

- **Vraag**

Waar mogen geneesmiddelen worden bewaard?

- **Antwoord**

Diergeneesmiddelen dienen bewaard te worden in een afsluitbare kast (in voorkomend geval kan het hier gaan om een koelkast, maar deze mag niet gebruikt worden voor levensmiddelen) die niet mag geplaatst worden in de kleedkamers of lokalen waar dieren worden gehouden. Bovendien mag de opslag van de diergeneesmiddelen geen risico inhouden op verontreiniging van de levensmiddelen.

9.

- **Vraag**

Moet de bekleding van de machinezaal afwasbaar zijn (muren, bodem, plafond) terwijl deze door een deur wordt gescheiden van het tanklokaal?

- **Antwoord**

Dit is niet verplicht indien er geen risico is op verontreiniging.

10.

- **Vraag**

Moeten de muren van het melklokaal afwasbaar zijn tot aan het plafond?

- **Antwoord**

Dit is niet verplicht. De muren moeten afwasbaar zijn tot op een hoogte waarbij het mogelijk is de muren schoon te houden.

11.

- **Vraag**

Krijgen de dieren (honden, katten, vogels,...) toegang tot het tanklokaal?

- **Antwoord**

Nee.

12.

- **Vraag**

Wordt yoghurt beschouwd als een vloeibaar melkproduct ? Moeten de potten yoghurt afgedekt worden met een systeem waarmee het mogelijk is een eventuele opening op te sporen ?

- **Antwoord**

Yoghurt wordt beschouwd als een vloeibaar melkproduct. De verpakkingen van yoghurt bestemd voor de consument moeten onmiddellijk worden afgesloten na het vullen met behulp van een sluitsysteem, waarmee het mogelijk is eventuele openingen vast te stellen (zie VO (EG) nr. 853/2004).

13.

- **Vraag**

Wordt het tanklokaal beschouwd als een verwerkingslokaal indien de melk hier is afgeroomd ?

- **Antwoord**

Uitsluitend in de oude installaties wordt de afroommachine toegelaten in het tanklokaal. Het tanklokaal wordt beschouwd als verwerkingslokaal indien de melk er wordt afgeroomd.

14.

- **Vraag**

Mag in het tanklokaal een handdoek worden gebruikt om de handen te drogen wanneer verwerking plaatsvindt in dit lokaal ?

- **Antwoord**

Het gebruik van papier voor het drogen van de handen wordt aangeraden. Indien handdoeken worden gebruikt, dienen deze proper te zijn en minstens één keer per dag te worden verversd.

15.

- **Vraag**

Moeten symbolen worden aangebracht in het tanklokaal (bvb een symbool bij de wasbakken om er aan te herinneren dat de handen moeten worden gewassen)?

- **Antwoord**

Nee.

16.

- **Vraag**

Worden openingen getolereerd waar muskietennetten zijn voorzien om te verhinderen dat schadelijk ongedierte kan binnenkomen wanneer de deuren of ramen van het tanklokaal worden geopend ?

- **Antwoord**

Nee.

17.

- **Vraag**

Moet een aluminium deur tussen het tanklokaal en de machinekamer worden geleverd?

- **Antwoord**

Dit is niet nodig wanneer de deur glad en afwasbaar is.

18.

- **Vraag**

Mogen de flessen die bestemd zijn om gevuld te worden met melk uitsluitend gereinigd worden met een reinigingsmiddel of moeten deze eveneens worden ontsmet?

- **Antwoord**

Reiniging en ontsmetting zijn noodzakelijk. In voorkomend geval is het gebruik van een aangepast product, waarmee het mogelijk is om de reiniging en ontsmetting in één behandeling te doen, eveneens toegelaten.

19.

- **Vraag**

Wanneer bemonsteringen van water noodzakelijk zijn, worden deze dan uitgevoerd door de exploitant of moeten deze worden uitgevoerd door een laboratorium?

- **Antwoord**

Indien de producent op de hoogte is van de bemonsteringsprocedure en deze correct kan uitvoeren, mag hij zelf de monsters afnemen.

20.

- **Vraag**

Mogen in de toiletten voor de bezoekers handdoeken worden gebruikt voor het drogen van de handen?

- **Antwoord**

Het gebruik van handdoeken is toegelaten, maar er wordt echter aangeraden om hiervoor wegwerppapier te gebruiken.

21.

- **Vraag**

Mag een exploitant met een diploma diergeneeskunde de begeleidende en toezichthoudende dierenarts zijn van zijn bedrijf ?

- **Antwoord**

Nee, de begeleidende en toezichthoudende dierenarts mag niet betrokken zijn bij het bedrijf.

22.

- **Vraag**

Mag een wasmachine aanwezig zijn in het tanklokaal?

- **Antwoord**

Nee.

D. Runderen

1.

- **Vraag**

In welke gevallen zijn de onderzoeken op runderbrucellose en runderleucose verplicht bij aankoop?

- **Antwoord**

De onderzoeken voor brucellose en leucose hoeven niet meer uitgevoerd te worden bij aankoop behalve voor runderen die worden aangevoerd uit derde landen of vanuit lidstaten van de Europese Unie die niet officieel-vrij zijn. Runderen afkomstig van derde landen of afkomstig van of geboren in een lidstaat zoals vermeld op de lijst hieronder moeten dus nog steeds een aankooponderzoek voor brucellose en leucose ondergaan.

Lijst van lidstaten die niet officieel-vrij zijn van brucellose en leucose.

<u>Bulgarije</u>
<u>Cyprus</u>
<u>Estland</u>
<u>Spanje</u>
<u>Griekenland</u>
<u>Hongarije</u>
<u>Italië</u>
<u>Litouwen</u>
<u>Letland</u>
<u>Malta</u>
<u>Polen</u>
<u>Portugal</u>
<u>Roemenië</u>
<u>Verenigd Koninkrijk (enkel Noord-Ierland)</u>

Herinneringen: bij iedere aankoop dient nog steeds verplicht een tuberculatie uitgevoerd te worden volgens de wettelijke bepalingen.

E. Runderen bestemd voor vleesproductie

1.

• **Vraag**

Behoren melkkoeien die geen melk voor menselijke consumptie meer leveren en die worden vetgemest voor het slachthuis tot het deel van de gids over melkkoeien of het deel over fokrunderen?

• **Antwoord**

De runderen bestemd voor melkproductie die geen melk meer produceren en bestemd zijn voor het slachthuis moeten als fokrunderen worden beschouwd.

F. Runderen bestemd voor melkproductie

1.

• **Vraag**

Behoren zoogkoeien waarvan de melk bestemd is voor menselijke consumptie gedurende een deel van hun productiecycclus tot het deel van de gids over de melkkoeien of het deel over de fokrunderen?

• **Antwoord**

De runderen waarvan de melkproductie van een moment in hun productiecycclus overgaat naar menselijke consumptie moeten als

melkkoeien worden beschouwd. Zoogrunderen waarvan de productie tijdens de cyclus nooit bestemd is voor menselijke consumptie moeten als fokrunderen worden beschouwd.

G. Kalveren

1.

- **Vraag**

Moet een veehouder die zuigkalveren heeft een toelating hebben?

- **Antwoord**

Neen, de verplichting om een toelating te hebben geldt voor de kalveropfok in kalvermesterijen zoals die zijn omschreven in het ministerieel besluit van 29 januari 1998.

H. Varkens

1.

- **Vraag**

Moet in een varkenshouderij water bestemd om de varkens te drinken, drinkbaar water zijn? Moet de landbouwer wateranalyses op drinkbaarheid laten uitvoeren?

- **Antwoord**

De varkens moeten niet noodzakelijk drinkbaar water aangeboden worden maar wel proper water. Het is niet nodig analyses te laten uitvoeren.

2.

- **Vraag**

Bepaalde documenten zoals het overzicht van de varkensmerken zijn niet beschikbaar op het bedrijf, maar worden bij de dierenarts bijgehouden. De Sanitel documenten tonen aan dat de veehouder gekend is. Mag een gewone NC B worden toegekend aangezien de documenten aan de dierenarts kunnen opgevraagd worden?

- **Antwoord**

De documenten die nodig zijn voor een correcte registratie en identificatie moeten beschikbaar zijn op het bedrijf (vb. register IN) en niet bij de dierenarts. Indien documenten en gegevens ontbreken, betreft dit een NC A. De exploitant moet de documenten onmiddellijk opvragen bij zijn dierenarts en, indien het een eerste audit betreft, beschikt hij over

maximum drie maanden om zich in orde te stellen en de auditeur te informeren.

3.

- **Vraag**

Hoe moeten de reinigings- en ontsmettingsbeurten van vervoermiddelen worden vermeld op de laad- en losbonnen terwijl er op die documenten geen plaats is om die vermelding aan te brengen?

- **Antwoord**

De inschrijving op de laad- en losbonnen is vervangen door een inschrijving in het register voor het reinigen en ontsmetten van vervoermiddelen.

I. **Pluimvee**

1.

- **Vraag**

Moet in een pluimveehouderij water bestemd om het pluimvee te drinken, drinkbaar water zijn? Moet de landbouwer wateranalyses op drinkbaarheid laten uitvoeren?

- **Antwoord**

Pluimvee moet niet noodzakelijk drinkbaar water aangeboden worden, maar wel water dat voldoet aan bepaalde kwaliteitscriteria (raadpleeg de gids voor meer informatie). Indien de dieren niet gedrenkt worden met drinkbaar water, zoals leidingwater, maar bijvoorbeeld met putwater, moet de veehouder regelmatig analyses uitvoeren om aan te tonen dat voldaan wordt aan de minimale kwaliteitscriteria (raadpleeg de gids voor meer informatie).

2.

- **Vraag**

Welke Salmonella-analyses moeten vóór de slacht worden uitgevoerd op braadkippen en vleeskalkoenen en moeten worden gecontroleerd tijdens de audits?

- **Antwoord**

Het bestrijdingsprogramma bij braadkippen en vleeskalkoenen is van toepassing voor alle bedrijven met 200 of meer braadkippen of vleeskalkoenen. Ook bedrijven met een capaciteit van minder dan 5000 stuks braadkippen of vleeskalkoenen, die onder gezondheidskwalificatie C vallen, moeten deelnemen aan het bestrijdingsprogramma. Een uitzondering hierop zijn de bedrijven die enkel en alleen kleine

hoeveelheden vers vlees direct leveren aan de eindverbruiker (zonder tussenkomst van het slachthuis).

De monsters voor de monitoring worden genomen in de laatste 3 weken voor de slacht, net zoals bij de gezondheidskwalificatie. De monsters mogen genomen worden door de sanitair verantwoordelijke van het beslag, de bedrijfsdierenarts of technici van DGZ of ARSIA. De sanitair verantwoordelijke van het beslag blijft verantwoordelijk voor het nemen van de monsters.

De bemonstering wordt uitgevoerd per stal. Het resultaat bekomen door deze bemonstering mag gebruikt worden voor de gezondheidskwalificatie en wordt op het VKI-document (begeleidingsdocument slachtpluimvee) vermeld. Vanaf de datum van bemonstering blijft het resultaat 3 weken geldig voor braadkippen en 6 weken voor vleeskalkoenen.

Er worden twee paar overschoen- of oversokmonsters genomen. Bij koppels met vrije uitloop worden de monsters alleen in de ruimte binnen de stal verzameld. Alle overschoen- of oversokmonsters moeten tot één monster worden samengevoegd. Voordat de overschoenen/oversokken worden aangetrokken, moet het oppervlak ervan worden bevochtigd met steriel water of een oplosmiddel voor maximale terugwinning. Het gebruik van water met antimicrobiële stoffen of toegevoegde ontsmettingsmiddelen is verboden. Voor het bevochtigen van de overschoenen wordt aanbevolen de vloeistof in de overschoenen te gieten voordat zij worden aangetrokken. Het oplosmiddel kan ook worden aangebracht na het aantrekken van de schoenen met behulp van een verstuiver of spuitfles. Er wordt voor gezorgd dat alle afdelingen van een stal op evenredige wijze bij de bemonstering worden vertegenwoordigd. Elk paar moet circa 50 % van de ruimte van de stal bestrijken. Als de bemonstering voltooid is, worden de overschoenen of oversokken voorzichtig uitgetrokken zodat het aanhangend materiaal niet loskomt. De overschoenen kunnen binnenstebuiten worden gekeerd zodat er geen materiaal van afvalt. De 2 paar overschoenen worden in één zak of een pot gedaan en van een etiket voorzien.

Op het inzendformulier wordt volgende informatie verstrekt:

- beslagnummer;
- beslag adres;
- naam van de verantwoordelijke;
- stalnummer en hoknummer volgens bedrijfsplan;
- datum opzet tomen;
- identificatie bedrijfsdierenarts;
- naam staalnemer;
- pluimveesoort: kippen of kalkoenen;
- categorie pluimvee: gebruikspluimvee;
- type pluimvee: vlees;
- onderzoekstijdstip: uitgangscntrole;
- aard van het materiaal: overschoenen of oversokken;
- datum van bemonstering;
- handtekening van de verantwoordelijke.

Enkel geaccrediteerde en door het Agentschap erkende laboratoria komen in aanmerking voor de analyse. Volgende laboratoria voldoen aan deze eisen: DGZ, ARSIA, Lavetan en Servaco Food Control. De stalen worden binnen de 24 uur opgestuurd naar één van bovenvermelde

laboratoria. Indien een staal positief is voor *Salmonella* wordt eveneens het serotype bepaald door het CODA.

Het bestrijdingsprogramma bevat volgende maatregelen:

1) Indien een toom voor de eerste keer positief is voor *Salmonella* worden volgende maatregelen opgelegd:

- de toom wordt bestemd om logistiek geslacht te worden op het einde van de productie;
- voor de opzet van een nieuwe toom pluimvee wordt de stal grondig gereinigd en ontsmet. De nodige sanitaire leegstand (minstens tot de stal volledig droog is) wordt gerespecteerd;
- na de nodige sanitaire leegstand en vóór de opzet van een nieuwe toom wordt een hygiënogram uitgevoerd door DGZ of ARSIA;
- na de nodige sanitaire leegstand en vóór de opzet van een nieuwe toom wordt een swabonderzoek naar *Salmonella* uitgevoerd door de bedrijfsdierenarts of door DGZ of ARSIA;

2 mengstalen van elk 25 omgevingsswabs worden verzameld op de plaatsen waar de positieve toom gehuisvest was. Swabs worden genomen van de meest bevulde en meest kritische plaatsen in de stal.

Etikettering - op elk monster worden volgende gegevens vermeld:

- 1) Beslagnummer
- 2) Stal en/of hoknummer
- 3) Datum staalname
- 4) Naam staalnemer
- 5) Aard van het staal (omgevingsswabs)

• afhankelijk van het resultaat van het hygiënogram en het swabonderzoek worden de maatregelen opgelegd zoals weergegeven in onderstaande tabel. De bemonstering wordt uitgevoerd door DGZ of ARSIA. Per plaatje wordt een score toegekend afhankelijk van het aantal kolonievormende eenheden (kve) op het plaatje. X is het gemiddelde van alle scores toegekend aan de individuele plaatjes:

- o 0 kve/plaatje: score 0
- o 1 t/m 40 kve/plaatje: score 1
- o 41 t/m 120 kve/plaatje: score 2
- o 121 t/m 400 kve/plaatje : score 3
- o meer dan 400 kve/plaatje : score 4
- o ontelbaar: score 5

Te nemen maatregelen afhankelijk van de score:

<u>RESULTAAT HYGIENOGRAM</u>	<u>RESULTAAT SWABCONTROLE</u>	<u>MAATREGELEN</u>
<u>$X \leq 1,5$</u>	<u>Negatief voor <i>Salmonella</i> spp.</u>	<u>Geen maatregelen</u>
<u>$X \leq 1,5$</u>	<u>Positief voor <i>Salmonella</i> spp.</u>	<u>Na volgende leegstandperiode swabcontrole</u>
<u>$1,5 < X \leq 3,0$</u>	<u>Negatief voor <i>Salmonella</i> spp.</u>	<u>Na volgende leegstandperiode hygiënogram</u>
<u>$1,5 < X \leq 3,0$</u>	<u>Positief voor</u>	<u>Na volgende</u>

	<u>Salmonella spp.</u>	<u>leegstandperiode hygiënogram en swabcontrole.</u>
<u>X > 3,0</u>	<u>Negatief of positief voor Salmonella spp.</u>	<u>Na volgende leegstandperiode: • laten ontsmetten door een externe firma • hygiënogram • swabcontrole.</u>

2) Indien een toom voor een tweede opeenvolgende keer positief is voor hetzelfde serotype Salmonella worden dezelfde maatregelen opgelegd als hierboven beschreven en worden eveneens volgende maatregelen opgelegd:

- de stal wordt grondig gereinigd. De ontsmetting van de stal wordt uitgevoerd door een extern bedrijf. De nodige sanitaire leegstand (minstens tot de stal volledig droog is) wordt gerespecteerd;
- indien gebruik gemaakt wordt van een extern bedrijf voor het laden, gebeurt het laden als laatste activiteit van de dag.

3) Bij een derde opeenvolgende keer worden alle maatregelen zoals hierboven beschreven opgelegd en moet de verantwoordelijke zijn bedrijf laten begeleiden door de bedrijfsdierenarts. De begeleiding bestaat minimaal uit:

- een epidemiologisch onderzoek om de contaminatiebron te identificeren;
- een optimalisatie van de bioveiligheid en de hygiëne.

Een protocol voor het epidemiologisch onderzoek en een checklist voor de optimalisatie van de bioveiligheid en de hygiëne zal op een later tijdstip opgesteld worden.

3.

- **Vraag**

Welke Salmonella-analyses moeten worden uitgevoerd op leghennen en moeten worden gecontroleerd tijdens de audits?

- **Antwoord**

Iedere verantwoordelijke van een leghennenbedrijf met een capaciteit van 200 of meer stuks leghennen is verplicht elk onderdeel van dit programma te volgen. De vaccinatie is eveneens verplicht voor de leghennen die door particulieren op de markt verkocht worden of op leghennen die door pluimveebedrijven of handelaars op markten of aan particulieren verkocht worden.

Vaccinatie

Elke toom legkippen moet gevaccineerd zijn tegen Salmonella Enteritidis. De vaccinatie is niet verplicht voor tomen die in het intracommunautair handelsverkeer gebracht worden of geëxporteerd worden. Voor de vaccinatie moet aan volgende voorwaarden worden voldaan:

- Het gebruikte vaccin moet geregistreerd zijn in België voor het gebruik bij leghennen.

- De leghennen moeten gevaccineerd zijn op de tijdstippen zoals voorgeschreven door de fabrikant van het vaccin.
- De vaccinatie wordt uitgevoerd door de bedrijfsdierenarts of, indien er een overeenkomst van diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding is afgesloten, mag de verantwoordelijke zelf de dieren vaccineren. Volgende voorwaarden worden opgelegd bij vaccinatie door de verantwoordelijke:
 - o Het vaccin mag enkel aangekocht worden bij de bedrijfsdierenarts.
 - o De vaccinatie wordt uitgevoerd volgens een schema dat opgesteld werd door de bedrijfsdierenarts.
 - o Het vaccin wordt bewaard, gebruikt en toegediend volgens de schriftelijke instructies van de bedrijfsdierenarts. De schriftelijke instructies worden opgesteld in de taal van de pluimveehouder.
 - o De vaccinatie wordt ingeschreven in het geneesmiddelenregister.

De bedrijfsdierenarts stelt voor elke toediening of verschaffing van het vaccin een afzonderlijk toedienings- en verschaffingsdocument op met vermelding van beslagnummer, hoknummer en geboortedatum van de toom dieren waarvoor het vaccin bestemd is.

- Bij de verplaatsing naar een ander bedrijf wordt de gevaccineerde toom vergezeld van een verklaring van vaccinatie (vaccinatiemelding) opgesteld door de verantwoordelijke samen met een kopie van de toedienings- en verschaffingsdocumenten die van toepassing zijn op de vaccinatie en op de toom. Het bedrijf van bestemming bewaart de vaccinatiemeldingen gedurende 5 jaar. Er wordt geen standaard document opgelegd voor de vaccinatiemelding maar minstens volgende gegevens moeten erop voorkomen:

- o Naam en adres van de overlater
- o Nummer en adres van het beslag
- o Hoknummer
- o Categorie pluimvee (legghennen: eendagskuikens, poeljen, ruidieren)
- o Aantal dieren waarop deze melding betrekking heeft
- o Naam van het vaccin
- o Data van de *Salmonella* vaccinaties
- o Nummer(s) bijhorende toedienings- en verschaffingsdocument(en)
- o Datum van ondertekening
- o Handtekening van de verantwoordelijke ter verklaring van de echtheid van de gegevens.

Een kopie van het toedienings- en verschaffingsdocument is niet vereist indien alle gegevens van het document overgenomen worden op de vaccinatiemelding, inclusief de handtekening van de bedrijfsdierenarts.

- De verantwoordelijke van een toom leghennen in productie moet op elk ogenblik de vaccinatiemelding met bijhorend(e) toedienings- en verschaffingsdocument(en) kunnen voorleggen. Indien de toom in het buitenland gevaccineerd werd, moet een bewijs van

vaccinatie opgesteld door een officiële dierenarts kunnen voorgelegd worden.

Salmonella bemonstering

Om de aanwezigheid van Salmonella in een toom na te gaan worden op volgende tijdstippen stalen genomen:

- bij eendagskuiken
- op 16 weken
- op 24 weken
- op 39 weken
- op 54 weken
- in de laatste 3 weken van voor de afvoer naar het slachthuis.

Indien nodig wordt de bemonstering op 16 weken aangepast afhankelijk van de leeftijd van overplaatsing van de dieren naar de productie-eenheid. De bemonstering moet in ieder geval binnen de 2 weken vóór de overplaatsing uitgevoerd worden. Om te vermijden dat tomen positief zijn voor een vaccinstam van S.e. of S.t. wordt aangeraden de bemonstering uit te voeren juist voor de laatste vaccinatie en niet erna. Indien een toom in de rui gaat, worden, gezien het verhoogd risico op Salmonella, bijkomende stalen genomen op volgende tijdstippen:

- in de laatste 3 weken van de eerste productieperiode
- in de eerste 3 weken van de tweede productieperiode
- in de 15e week van of halverwege de tweede productieperiode

Bemonsteringsmethode bij legkippen voor Salmonella door de verantwoordelijke.

Eendagskuikens

Inlegvellen: bij levering wordt een monster samengesteld bestaande uit 20 stukken van met feces bevulde inlegvellen. De stukken zijn minimaal 5 op 5 cm en maximaal 10 op 10 cm. De stukken moeten een representatief monster vormen voor de ganse toom. De stukken worden in een steriele pot (plastiek zak) verzameld en afgeleverd op een door het FAVV erkend laboratorium door de verantwoordelijke. Tijdens de opfok en productieperiode

• Kooien

o met mestbanden of mestschrapers: 2 stalen van 150 g natuurlijk gemengde mest van alle banden of schrapers, verzameld na het afdraaien van de mest.

o Met trapkooien zonder schraper of banden: 2 stalen van 150 g gemengde verse mest verzameld op 60 verschillende plaatsen in de mestputten onder de kooien.

• Grondstallen (vrije uitloop en volièrestallen)

o Alle stalen worden in het hok genomen.

o Materiaal: 2 paar steriele, absorberende overschoenen, bevochtigd ofwel met 0.8% keukenzout + 0.1% pepton in steriel gedeïoniseerd water ofwel met steriel water.

o Monster: de 2 paar overschoenen worden verdeeld over 2 steriele recipiënten.

o Methode: Alle onderdelen van de stal, ook die met strooisel en latten, moeten representatief bemonsterd worden. Alle afzonderlijke hokken in de stal moeten bemonsterd worden. De stal wordt onderverdeeld in 2 delen. Elk deel wordt met 1 paar steriele overschoenen afgestapt.

Etikettering

Op elk monster worden volgende gegevens vermeld:

- 1) Beslagnummer
- 2) Stal en/of hoknummer
- 3) Datum staalname
- 4) Aard van het staal (inlegvel, overschoenen, mest)

De monsters worden op een door het FAVV erkend laboratorium (voor de uitgangscontrole) of bij DGZ of ARSIA (overige controles) afgegeven, vergezeld van het inzendformulier.

De stalen worden genomen door de verantwoordelijke. De verantwoordelijke kan eveneens beroep doen op de bedrijfsdierenarts, DGZ of ARSIA voor de staalname. Hij blijft ervoor verantwoordelijk dat de staalname uitgevoerd wordt. De stalen genomen bij leghennen tijdens de opfok en productie worden in het laboratorium samengebracht tot 1 staal. Hierdoor wordt maar 1 analyseresultaat bekomen.

De verantwoordelijke meldt binnen de 8 dagen elke nieuwe opzet aan de bedrijfsdierenarts zodat de bedrijfsdierenarts weet wanneer er stalen moeten genomen worden. Indien een toom niet op de leeftijd van 18 weken naar de productieeenheid wordt overgebracht, wordt de bedrijfsdierenarts hiervan 6 weken voor de datum van overplaatsing door de verantwoordelijke op de hoogte gebracht. Indien een toom in de rui gezet wordt, wordt dit minstens 3 weken voordien gemeld aan de bedrijfsdierenarts.

De stalen genomen in de laatste 3 weken van de productieperiode gelden eveneens als uitgangscontrole in het kader van de gezondheidskwalificatie. Indien er overlapping is tussen de staalname op 54 weken en de staalname in de laatste 3 weken van de eerste productieperiode bij ruitomen wordt de staalname maar 1 keer uitgevoerd.

Alle hierboven beschreven stalen, met uitzondering van de stalen genomen bij eendagskuikens en in de laatste 3 weken van de laatste productieperiode, worden overgemaakt aan de laboratoria van DGZ of ARSIA binnen de 48 uur na staalname. In afwachting van het transport naar het laboratorium worden de stalen koel bewaard. Om opvolging van de staalname mogelijk te maken, wordt aangeraden de onderzoeken van één toom in hetzelfde laboratorium (of DGZ, of ARSIA) te laten uitvoeren. De stalen bij eendagskuikens en de stalen in de laatste 3 weken van de laatste productieperiode kunnen geanalyseerd worden in een door het Agentschap erkend laboratorium. Dit zijn DGZ, ARSIA, Lavetan en Food Control. Dit geldt eveneens voor de stalen genomen om de 6 weken (zie verder). De stalen worden koel bewaard tot ze naar het laboratorium worden overgebracht.

Alle stalen worden vergezeld van een volledig ingevuld inzendformulier. Dit formulier is te bekomen bij de betrokken laboratoria en bevat minimaal volgende gegevens:

- beslagnummer;
- beslag adres;
- naam van de verantwoordelijke;
- stalnummer en hoknummer volgens bedrijfsplan;
- datum opzet tomen;
- identificatie bedrijfsdierenarts;
- naam staalnemer;
- pluimveesoort: kippen;
- categorie pluimvee: gebruikspluimvee;
- type pluimvee: leg;
- onderzoekstijdstip (eendagskuikens, 16 weken, 24 weken, 39 weken, 54 weken, uitgangscntrole);
- bij ingangscntrole: bedrijf van herkomst;
- aard van het materiaal;
- datum van bemonstering
- datum laatste *Salmonella* vaccinatie;
- naam *Salmonella* vaccin;
- handtekening van de verantwoordelijke.

De verantwoordelijke deelt alle resultaten van de reeds uitgevoerde *Salmonella* controles mee aan de volgende schakel in de voedselketen, alvorens de dieren of eieren te verplaatsen. Dit betekent onder andere dat de poeljen niet mogen verplaatst worden zolang het resultaat van het onderzoek op 16 weken niet gekend is. De overdracht van de resultaten kan onder gelijk welke vorm. Indien de dieren naar het slachthuis gaan, wordt hiervoor gebruik gemaakt van het VKI-document. De ontvanger houdt de resultaten bij gedurende 5 jaar.

Maatregelen

Een toom /bedrijf is positief indien *Salmonella* Enteritidis of *Salmonella* Typhimurium teruggevonden wordt op het bedrijf, met uitzondering van een vaccinstam. Op positieve bedrijven worden de volgende maatregelen opgelegd:

- Het bedrijf wordt onder toezicht geplaatst van het Agentschap.
- Contacten op het bedrijf worden beperkt, enkel de personen strikt noodzakelijk voor de bedrijfsvoering (verzorgers van het pluimvee, bedrijfsdierenarts, personen voor uitvoering van dringende herstellingen) en voor de controles (bevoegd personeel van het Agentschap of andere overheidsdiensten) mogen de stallen betreden.
- Op het einde van de leg wordt de toom logistiek geslacht. De reforme dieren mogen niet uitgezet worden bij particulieren.
- De eieren moeten een hittebehandeling (pasteurisatie) ondergaan voordat ze voor menselijke consumptie in de handel gebracht worden.
 - o De houders met de eieren worden voorzien van en de data en de resultaten van alle *Salmonella* onderzoeken van de toom. Indien de eieren telkens naar hetzelfde eiverwerkend bedrijf gaan, is het voldoende het resultaat door te geven telkens een nieuw onderzoek werd uitgevoerd.

o De eieren worden op het bedrijf gestempeld als B-eieren (met een B of een gekleurd punt van minimum 5 mm hoog). Hiervoor wordt een inkt gebruikt die geschikt is voor het stempelen van eieren.

Rechtstreeks leveren van eieren aan de levensmiddelenindustrie zonder markeren is niet meer mogelijk.

o De eieren afkomstig van een positieve toom worden op gescheiden houders getransporteerd van de eieren afkomstig van de negatieve tomen van hetzelfde bedrijf.

o De eieren afkomstig van positieve bedrijven worden als laatste opgehaald.

o Na transport worden de transportmiddelen en het gebruikte vervoermateriaal grondig gereinigd en ontsmet om contaminatie van andere bedrijven te voorkomen.

Wegwerpmateriaal wordt slechts 1 maal gebruikt.

o De eieren afkomstig van een positieve toom worden niet toegelaten in het pakstation maar rechtstreeks naar het eiverwerkend bedrijf getransporteerd.

• Voor de opzet van een nieuwe toom wordt de stal grondig gereinigd en ontsmet en wordt de nodige leegstand gerespecteerd. De stal moet minimaal volledig uitgedroogd zijn voor een nieuwe toom wordt opgezet.

• De stal wordt door de bedrijfsdierenarts gecontroleerd op de aanwezigheid van *Salmonella* na de nodige sanitaire leegstand.

2 mengstalen van elk 25 omgevingsswabs worden verzameld op de plaatsen waar de positieve toom gehuisvest was. Swabs worden genomen van de meest bevuilde en meest kritische plaatsen in de stal.

Etikettering

Op elk monster worden volgende gegevens vermeld:

1) Beslagnummer

2) Stal en/of hoknummer

3) Datum staalname

4) Naam staalnemer

5) Aard van het staal (omgevingsswabs)

Hier geldt eveneens dat de stal minimaal volledig moet uitgedroogd zijn voor de stalen genomen worden. Het is de taak van de verantwoordelijke om de bedrijfsdierenarts opdracht te geven deze staalname uit te voeren. Indien het resultaat positief is voor *Salmonella* (niet enkel *S. Enteritidis* en *S. Typhimurium* maar eveneens alle andere *Salmonella*'s) moet de stal opnieuw gereinigd en ontsmet worden en wordt hij opnieuw gecontroleerd door de bedrijfsdierenarts op de aanwezigheid van *Salmonella*. Dit wordt telkens herhaald tot *Salmonella* niet meer kan teruggevonden worden in de stal.

Eens een toom positief is voor *Salmonella* Enteritidis en/of voor *Salmonella* Typhimurium blijven de maatregelen van kracht ondanks een eventueel negatief tussenonderzoek (met uitzondering van het bevestigingsonderzoek).

Bevestigingsonderzoek

De verantwoordelijke heeft de mogelijkheid een bevestigingsonderzoek aan te vragen. Dit kan onder volgende voorwaarden:

- het bevestigingsonderzoek kan enkel aangevraagd worden op het ogenblik dat het positief resultaat bekend gemaakt wordt door het Agentschap. Het vindt plaats op dezelfde locatie als waar het 1e onderzoek werd uitgevoerd. De toom mag immers niet verplaatst worden zolang het resultaat van het 1e onderzoek niet gekend is.
- Er mogen geen antimicrobiële middelen gebruikt zijn in de periode tussen de eerste staalname en het bevestigingsonderzoek.
- De verantwoordelijke kan kiezen wie de stalen neemt voor het bevestigingsonderzoek: controle-agenten van het Agentschap, of personeel van DGZ of van ARSIA.
- De verantwoordelijke kan kiezen waar de analyses uitgevoerd worden: in het laboratorium van DGZ of van ARSIA.
- Dit wordt op papier gezet en ondertekend door de verantwoordelijke.
- Het resultaat van het bevestigingsonderzoek is bindend.
- Indien de verantwoordelijke geen bevestigingsonderzoek wilt, ondertekent hij een verklaring dat hij afstand doet van het bevestigingsonderzoek.

Het bevestigingsonderzoek bestaat uit 5 meststalen en 2 stofstalen voor het onderzoek op *Salmonella* en 5 kippen voor het onderzoek op het gebruik van antimicrobiële middelen.

Tijdens het verloop van het bevestigingsonderzoek worden tijdelijke maatregelen opgelegd om te verhinderen dat *Salmonella* Enteritidis en/of Typhimurium positieve eieren op de markt gebracht worden. Deze maatregelen zijn:

- Het bedrijf wordt onder toezicht van het Agentschap geplaatst.
- De contacten worden beperkt.
- De eieren moeten een hittebehandeling (pasteurisatie) ondergaan om voor menselijke consumptie in de handel gebracht te worden.
 - o De eieren worden op het bedrijf gestempeld als B-eieren (met een B of een gekleurd punt van minimum 5 mm). Hiervoor wordt een inkt gebruikt die geschikt is voor het stempelen van eieren. Rechtstreeks leveren van eieren aan de levensmiddelenindustrie zonder markeren is niet meer mogelijk.
 - o De houders met de eieren worden voorzien van de data en resultaten van alle *Salmonella* onderzoeken van de toom. Indien de eieren telkens naar hetzelfde eiverwerkend bedrijf gaan, is het voldoende het resultaat door te geven telkens een nieuw onderzoek werd uitgevoerd.
 - o De eieren afkomstig van een positieve toom worden op gescheiden houders getransporteerd van de eieren afkomstig van de negatieve tomen van hetzelfde bedrijf.
 - o De eieren afkomstig van positieve bedrijven worden als laatste opgehaald.
 - o Na transport worden de transportmiddelen en het gebruikte vervoermateriaal grondig gereinigd en ontsmet om contaminatie van andere bedrijven te voorkomen. Wegwerpmateriaal wordt slechts 1 maal gebruikt.

o De eieren afkomstig van de toom onder verdenking worden niet toegelaten in het pakstation maar rechtstreeks naar het eiverwerkend bedrijf getransporteerd.

• De toom mag enkel het pluimveebedrijf verlaten om logistiek geslacht te worden, mits toestemming van het Agentschap. Opfoktomen mogen eventueel overgeplaatst worden naar de productie-eenheid maar worden als positief beschouwd zolang het resultaat van het bevestigingsonderzoek niet gekend is. De stal van herkomst wordt eveneens als positief beschouwd en volgende maatregelen gelden:

o Grondige reiniging en ontsmetting en de nodige leegstand (minstens tot de stal volledig uitgedroogd is) wordt gerespecteerd;

o De stal wordt door de bedrijfsdierenarts gecontroleerd op de aanwezigheid van *Salmonella* na de nodige sanitaire leegstand en dus in een volledig uitgedroogde stal.

2 mengstalen van elk 25 omgevingsswabs worden verzameld op de plaatsen waar de positieve toom gehuisvest was. Swabs worden genomen van de meest bevulde en meest kritische plaatsen in de stal.

Etikettering

Op elk monster worden volgende gegevens vermeld:

- 1) Beslagnummer
- 2) Stal en/of hoknummer
- 3) Datum staalname
- 4) Naam staalnemer
- 5) Aard van het staal (omgevingsswabs)

Het is de taak van de verantwoordelijke om de bedrijfsdierenarts opdracht te geven deze staalname uit te voeren. Indien het resultaat positief is voor *Salmonella* (niet enkel *S. Enteritidis* en *Typhimurium* maar eveneens alle andere *Salmonella*'s) moet de stal opnieuw gereinigd en ontsmet worden en wordt deze opnieuw gecontroleerd door de bedrijfsdierenarts op de aanwezigheid van *Salmonella*. Dit wordt telkens herhaald tot *Salmonella* niet meer kan teruggevonden worden in de stal.

Op het ogenblik dat het resultaat van het bevestigingsonderzoek gekend is, worden ofwel de maatregelen opgeheven (negatief bevestigingsonderzoek zowel voor *Salmonella* als voor antimicrobiële middelen) of worden de maatregelen onder het hoofdstuk 'maatregelen' toegepast (indien bevestigingsonderzoek positief is voor hetzelfde serotype of indien er antimicrobiële middelen gevonden werden). Bij negatief bevestigingsonderzoek wordt de frequentie van staalname verhoogd tot om de 6 weken en dit tot het einde van de laatste productieperiode. Deze stalen worden genomen door de bedrijfsdierenarts. Gezien het cyclisch verloop van een *Salmonella* infectie moeten deze onderzoeken het risico dat positieve eieren als vers consumptie-ei verkocht worden zo laag mogelijk houden.

Gezondheidskwalificatie

De maatregelen die opgelegd worden in het kader van de gezondheidskwalificatie blijven van kracht. De gezondheidskwalificatie bevat immers de preventieve maatregelen voor de salmonellabestrijding.